

Raseborgs Byaforum / Raaseporin Kyläfoorumi
Mötesprotokoll / Pöytäkirja 16.9.2025

1. Mötets öppning och konstaterande av deltagarna / Kokouksen avaus, todetaan läsnäolijat

Mötet öppnades kl. 18.05 av ordförande Jennifer Gammals.
Puheenjohtaja Jennifer Gammals avasi kokouksen klo 18.05.

Deltagare / Osallistujat:

- Marianne Liitelä, Pohjan kirkonkylän kyläyhdistys ry
- Hanna Pirttinen, Pohjan kirkonkylän kyläyhdistys ry
- Marja Salenius, Antskogin kyläseura ry
- Ulla Korhonen, Antskogin kyläseura ry
- Ira Vaskola, Föreningen Gamla Stan i Ekenäs r.f.
- Leif Wikström, Prästkullanejdens hembygdsförening r.f.
- Malin Nyholm, Skärgårdens Vänner i Snappertuna
- Gunilla Fjäder, Skärgårdens Vänner i Snappertuna
- Tove Damén-Wikholm, Ekenäs Skärgårds Hembygdsförening (Skäldö)
- Minna Boström, Pomoväst
- Ulrika Dahlberg, Novia
- Holger Wickström, Raseborgs stads representant / Raaseporin kaupungin edustaja
- Juha Laiho, miljöinspektör, Raseborgs stads representant / ympäristötarkastaja, Raaseporin kaupunki
- Jennifer Gammals, näringslivschef, Raseborgs stad, Byaforums ordförande / elinkeinopäällikkö, Raaseporin kaupunki, Kyläfoorumin puheenjohtaja
- Barbro Österman, delaktighetskoordinator, Raseborgs stad, Byaforums sekreterare / osallisuuskoordinaattori, Raaseporin kaupunki, Kyläfoorumin sihteeri

Värdföreningens ordförande Marianne Liitelä hälsade alla välkomna och berättade om deras verksamhet under den gångna sommaren och om mötesplatsen Stämbacken.

Isäntäyhdistyksen puheenjohtaja Marianne Liitelä toivotti kaikki tervetulleeksi ja kertoi Pohjan kirkonkylän kesätaapahtumista ja Stämbackenin talosta.

2. Samarbete med Finlands Byar / Suomen Kylät- yhteistyö, Commu, Sami Ekmark

Sami presenterade Commus koncept och berättade att de inleder samarbete med Finlands Byar. Målet är att föreningar får nya frivilliga till sin verksamhet och som talkohjälp. Föreningar, som vill testa Commu för detta meddelar sin e-postadress till Sami, som skickar en registreringslänk. Alla föreningsuppgifter som finns i lähellä.fi -portalen överförs automatiskt till Commus register.

För tillfället har Commu 550 användare i Raseborg och i genomsnitt publiceras fyra hjälpannonser i veckan. Commu satsar nästa år ännu mer på mediasynlighet.

Sami esitteli Commu-konseptin ja kertoi, että yhteistyö Suomen Kylien kanssa on alkamassa. Aloitetaan kampanja, jonka tavoitteena on, että yhdistykset löytäisivät uusia vapaaehtoisia mukaan kylätoimintaansa ja talkooavuksi.

Yhdistykset, jotka ovat kiinnostuneita voivat ilmoittaa sähköpostiosoitteensa Samille, joka lähettää linkin Commun rekisteröitymiseen. Kaikki tiedot, mitkä luodaan lähellä.fi -alustalle siirtyvät automaattisesti Commuun.

Tällä hetkellä Commulla on 550 käyttäjää Raaseporissa, ja viikoittain toteutetaan noin neljä auttamista. Commu panostaa ensi vuonna enemmän medianäkyvyyteen.

3. Presentation av Novias projekt Inkluderande byar, / Novian projektiesittely, Ulrika Dahlberg

Ulrika presenterade projektet och berättade att det kommit i gång för en vecka sedan och att man anställt Benjamin Hammond som projektledare. Byaforum får mer info senare när projektet fortskrider. Commu kan också användas till information om detta projekt.

Diskussion. Bilaga 1.

Ulrika esitteli hankkeen ja kertoi, että se on käynnistynyt viikko sitten. Benjamin Hammond on palkattu projektivastaavaksi. Yhdistykset saavat myöhemmin lisätietoa siitä, miten hanke etenee. Commun avulla voidaan myös tiedottaa hankkeesta.

Keskustelua. Liite 1.

4. Bekämpning av lupiner i Raseborg, Antskog Byaförening / Lupiinien leviämisen torjunta Raaseporissa, Antskogin kyläseura ry

Marja och Ulla presenterade bakgrunden till initiativet och föreslog ett samarbete mellan byarna och staden. Bekämpningen har gett bra resultat i Antskog och kunde därför fungera som ett uppmuntrande exempel för andra byar.

Diskussion om bekämpning av invasiva arter i Raseborg. EU- och nationella regler ligger bakom behovet av bekämpning, men staden har inte tillräckliga resurser för att hinna med allt. Staden äger endast 3 % av marken i Raseborg. Statliga vägrenar, där det växer mycket lupiner är ett stort problemområde. Byaföreningarna uppmuntrades att kontakta staten för dylika områden.

Diskussion om kartläggning, prioritering och möjlig finansiering. Talkoarbete räcker inte som insats, det behövs också egen finansieringsandel. Minna Boström från Pomoväst tipsade om att byföreningarna kan ansöka om Leader-finansiering. Fiskars, Antskog och Pojo kunde vara startpunkter för ett byasamarbete och utföra bekämpningen i samarbete med staden. Ett koordineringsmöte ordnas senare via Teams bland alla intresserade byföreningar. Stadens miljöinspektör kan ge råd för ansökningarna och bidra med fakta för en gemensam kampanj, men staden har inte resurser att låna spadar eller bistå med verktyg. Pomoväst/Minna och Finlands byar/Marianne kan hjälpa föreningarna med ansökningarna. Nylands Byar tar upp ärendet på sitt kommande möte och ett informationspaket om bekämpning kunde skickas till alla byföreningar.

Möjligheten att sysselsätta ungdomar för bekämpningen betonades. Frivilliga behöver också instruktioner och särskilt unga behöver få ett arbetsintyg. Stadens park- och fastighetsskötsel har ordnat miljösommarjobb för 15-åringar som tvåveckors sommarjobb. Det har varit populärt med många sökande. Förslag att utöka antalet miljösommarjobb så att ännu fler ungdomar får möjligheten och man hinner göra mer.

Marja ja Ulla kertoivat aloitteen taustasta ja ehdottivat yhteistyötä kylien ja kaupungin välillä. Torjunta on tuottanut hyviä tuloksia Antskogissa, esim. yhteistyössä Novian ja Suomen Luonto ry:n kanssa. Antskog voisi toimia kannustavana esimerkkinä muille kylille.

Keskustelua vieraslajien torjunnasta Raaseporissa. EU- ja kansalliset säädökset ovat torjunnan taustalla, mutta kaupungin oma torjuntastrategia on jäänyt vähemmälle huomiolle resurssipulan vuoksi. Kaupunki omistaa vain noin 3 % Raaseporin maa-alueesta. Valtion tienvarsilla kasvaa paljon lupiineja ja valtion tuella on tehty projekteja, mutta torjunta vaatii pitkäjänteistä työtä. Kyläyhdistykset voisivat ottaa yhteyttä valtiolle näistä alueista.

Keskustelua kartoituksesta, priorisoinnista ja rahoitushausta. Vieraslajien torjunta vaatii paljon työvoimaa. Talkoovoima ei yksinään riitä hankkeisiin, vaan tarvitaan oma rahoitusosuus. Pomovästin toiminnanjohtaja Minna Boström kannusti yhdistyksiä hakemaan Leader-rahoitusta, koska vastaavia ympäristö- ja monimuotoisuushankkeita on vähän, vaikka se onkin yksi painopisteistä. Fiskars, Antskog ja Pohja voisivat olla aloituspisteitä torjuntahankkeessa, ja yhteistyö voisi toimia malliesimerkkinä.

Koordinointia varten järjestetään myöhemmin suunnittelupalaveri Teamsissä kaikkien kiinnostuneiden kesken. Kaupungin ympäristötarkastaja voi neuvoa hakemusten laatimisessa ja tuoda faktaa yhteiseen tiedotuskampanjaan, mutta kaupungilla ei ole resursseja työkalujen tarjoamiseen. Pomoväst/Minna ja Suomen Kylät/Marianne voivat auttaa hakemusten laatimisessa. Uudenmaan Kylät ottaa seuraavassa kokouksessaan esille asian EU-hakemuksesta vieraslajien torjuntaan. Kaikille kyläyhdistyksille voitaisiin lähettää infopaketti torjunnasta.

Painotettiin nuorten työllistämisen mahdollisuus torjuntatyössä. Pohjanmaalla on tehty onnistunut pienhankerahoitus, joka työllistää nuoren henkilön kesäksi. Vastaava teemahaku voisi olla mahdollinen ensi keväällä. Kaupungin puisto-osasto on järjestänyt suosittuja kahden viikon mittaisia kesätöitä 15-vuotiaille. Ehdotettiin tällaisten ryhmien lisäämistä. Todettiin, että vapaaehtoisille tarvitaan myös ohjeistusta ja erityisesti nuorille työtodistuksia.

5. Övriga ärenden / Muut asiat

Den Finlandssvenska Landsbygdsriksdagen är en konferens som behandlar landsbygdens utveckling och samlar landsbygdsaktiva från hela Svenskfinland. Den ordnas följande gång hösten 2026 i Nyland och Raseborgs stad har fått förfrågan om att vara värd och presentera Byaforums verksamhet. Ifall staden väljs som värd behövs hjälp av byaföreningarna för genomförandet.

Ungefär 70–80 deltagare samlas vartannat år på olika områden i Svenskfinland. Riksdagen ordnades första gången i Vörå år 1990. Ifjol träffades man i Österbotten, nästa gång är det Nylands tur och därefter Åland. Riksdagen kunde ordnas första helgen i oktober i samband med Slowfood-marknaden. Byarna kunde skapa eget innehåll till riksdagen med temat skärgårds- och byakultur. Pomoväst kan bidra med finansiering om föreningarna ordnar eget program, till exempel om medlemskap, social betydelse och olika slags beredskapsprojekt. Nylands Byar kan presentera Smarta byar-projekt, Byaforum sin verksamhet och Museiverket kunde presentera skärgårdskultur. Nästa steg är att planera och söka finansiering. Staden kan utse en person som deltar i projektplaneringen.

Jennifer påminde om Finlands Byars projekt om beredskap, "Kartläggning av byahus", som Byaforum tidigare informerats om. Ritva Pihlaja är projektchef. En ny träff om beredskap kan behövas. Bilaga 2.

RASEBORG
RAASEPORI

Jennifers sista arbetsdag på Raseborgs stad är 10.10. Hon tackades för väl utfört arbete som ordförande för Byaforum. Jennifer tackade Marianne för initiativet till Byaforum. Marianne berömde det goda samarbetet, särskilt "allt ordnar sig"-mentaliteten och hoppades att samarbetet fortsätter.

Jennifer påminde om att föreningar får delta i och sälja kostnadsfritt på höstmarknaden i Ekenäs. Commu deltar i år under torsdagen.

Marianne informerade om Öppna Julbyar och uppmanade föreningarna att lägga in alla evenemang i Evenemangskalendern. Hon påminde om att man i Nylands Byars webbutik kan beställa "stolt över byn"-produkter för sin egen by.

Suomenruotsalainen Maaseutuparlamentti käsittelee maaseudun kehittämistä ja järjestetään seuraavan kerran syksyllä 2026. Raaseporin kaupunkia on tiedusteltu isännöimisestä ja Kyläfoorumin toiminnan esittelemisestä. Mikäli kaupunki valitaan isännäksi, kyläyhdistysten apua tarvitaan tapahtuman toteuttamiseen.

Joka toinen vuosi kokoontuu 70–80 osallistujaa eri puolilla ruotsinkielistä Suomea. Ensimmäinen parlamentti järjestettiin Vöyrillä vuonna 1990. Viime vuonna kokoonnuttiin Pohjanmaalla, seuraavaksi on vuorossa Uusimaa ja sen jälkeen Ahvenanmaa. Parlamentti voitaisiin järjestää lokakuun ensimmäisenä viikonloppuna, jolloin ohjelmaan voitaisiin yhdistää vierailu Slowfood-markkinoille. Kylät voisivat tuottaa omaa sisältöä parlamenttiin saaristo- ja kyläkulttuuriteemalla. Pomoväst voi osallistua rahoitukseen, jos yhdistykset järjestävät omaa ohjelmaa, esimerkiksi jäsenyydestä, sosiaalisesta merkityksestä ja erilaisista varautumishankkeista. Uudenmaan Kylät voi esitellä Smarta Byar -hankettaan, Kyläfoorumi voi esitellä toimintaansa ja Museovirasto saaristokulttuuria. Seuraava askel on suunnittelu ja rahoitushaku. Kaupunki voi nimetä henkilön osallistumaan hankesuunnitteluun.

Jennifer muistutti Suomen Kylien varautumishankkeesta "Kylävara". Ritva Pihlaja toimii projektipäällikkönä. Uusi tapaaminen varautumisasioista voi olla tarpeen. Tiedote liitteenä (2).

Jenniferin viimeinen työpäivä Raaseporin kaupungilla on 10.10. Häntä kiitettiin hyvin tehdystä työstä Kyläfoorumin puheenjohtajana. Jennifer puolestaan kiitti Marianne aloitteesta Kyläfoorumin perustamiseksi. Marianne kehui hyvää yhteistyötä, erityisesti "kaikki järjestyy"-asennetta, ja toivoi, että yhteistyö jatkuu.

Jennifer muistutti, että yhdistykset saavat osallistua maksutta Tammisaaren syysmarkkinoille. Commu osallistuu torstaina.

Marianne kertoi Avoimet Joulukylät -joulutapahtumasta ja kehotti yhdistyksiä lisäämään kaikki tapahtumat Tapahtumakalenteriin. Hän muistutti, että Uudenmaan Kylien verkkokaupasta voi tilata "ylpeä kylästä"-tuotteita omalle kylälleen.

6. Följande möte / Seuraava kokous

Höstens andra möte hålls i Prästkulla 18.11.

Syksyn toinen kokous pidetään 18. marraskuuta Prästkullassa.

RASEBORG
RAASEPORI

7. Mötets avslutande / Kokouksen päätyminen

Mötet avslutades kl. 19.35.

Kokous päättyi klo 19.35.

Raseborg / Raaseporissa 30.9.2025

Sekreterare / Sihteeri

Barbro Österman

BILAGOR / LIITTEET

1. Novias projektpresentation / Novian projektiesittely
2. Finlands Byar / Suomen Kylät ry, Kylävara